

НА 90-РІЧЧЯ НАРОДИН ГАЛИЦЬКОГО ПРОФЕСОРА- ІНТЕРНІСТА МИРОСЛАВА МИКОЛАЙОВИЧА БЕРЕЖНИЦЬКОГО*

М.І. Дзедман

Науково-виробничий центр
ТОВ «ЕРБІС», ПП «Лабораторія
ЕРБІС», м. Київ

Частина 2: СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОЇ ТВОРЧОЇ ЛАБОРАТОРІЇ ВЧЕНОГО-КЛІНІЦИСТА В БЛАГОДАТНОМУ ЕТНО- ІСТОРИЧНОМУ ВІЗЕРУНКУ ПРИКАРПАТТЯ (роки дитинства та юності)

Резюме

У публікації подано дані про роки дитинства та юності одного із засновників Прикарпатської школи внутрішньої медицини, відомого галицького професора-інтерніста Мирослава Миколайовича Бережницького та зроблено короткий історико-етнографічний дискурс Бойківщини.

Ключові слова

Професор-інтерніст Мирослав Миколайович Бережницький, Калуш, бойки, Карпатська Хорватія, Станіслав.

Розглядаючи життєвий шлях професора Мирослава Миколайовича Бережницького, логічно насамперед звернутись до його особової справи [1]. Адже в її обов'язкових до заповнення, згідно з тогочасними вимогами, формулярах «Особистий лист по обліку кадрів» та «Автобіографія» (від 20 травня 1956 р., 29 серпня 1966 р. та 1 квітня 1983 р.) Мирослав Миколайович власноруч викладає дані своєї біографії. При їх аналізі одразу звертає на себе увагу світлина 26-річного Мирослава Бережницького з «Особистого листка по обліку кадрів» від 20 травня 1956 року. Який відкритий та сповнений задуми, а одночасно уважний, харизматичний і допитливий погляд! Цей промовистий погляд був властивим Вчителю в повсякденному житті, був його характерною рисою і, властиво, так

пасував його особистому портрету. Тож із ним ми зустрічатимемось на більшості його світлин. У супровідній «Автобіографії» Мирослав Миколайович лаконічно викладає події непростого життєвого шляху уродженця Галичини 1930-1950-х років. Не можуть не викликати щирого захоплення та поваги харизма та самовідданість юнака з багатодітної робітничої родини в його жагучому бажанні здобути знань. А часи ж тоді на теренах Галичини були трагічно важкими та фатально жажливими, і попри все ... такими звитяжними! Перша та Друга світова війни безпощадним смертоносним катком пройшли по теренах Прикарпаття в першій половині ХХ сторіччя. Сповнені гідності нащадки Карпатської Горватії [2-15] у черговий раз (і через тисячу років після трагічного позбавлення в Х сторіччі державності [16]) своєю жертвоністю однозначно ствердно відповіли на сакральне питання своєї історії і не-

*Продовження. Початок див. ПЛ №1 за 2019 рік, стор. 70-79.

© М.І. Дзедман

похитно засвідчили вірність своїй давній традиції та бажання зберегти свою природну самобутність та самоідентифікацію. Тож окупант (як західний, так східний), щоб втримати таку щедрю економічну, а основне, благодатну людську ресурсну базу, не-самовито задіює все: фальсифікацію історичного фактажу, мілітаризм, політичні репресії, диверсії, облудну дипломатію із заключенням договорів із гарантіями, які ніхто ніколи і не збирався виконувати. Важкі часи прикарпатці переносили стійко.

В «Автобіографії» від 20 травня 1956 року Мирослав Миколайович дотепно зазначає, що середню освіту він почав здобувати за «панської Польщі», потім продовжив у часи Другої світової війни за умов радянської та німецької окупації, а закінчив уже в Радянському Союзі. «При панській Польщі важко жилося нашій сім'ї. 1936 року я поступив у школу міста Калуш. 1939 року ми були «освободжені» (лапки авт. редакційна правка) Радянською Армією. Проживали весь час у місті Калуш. Вчився в школі. Мирне життя було перерване нападом гітлерівських фашистів. Наша сім'я вся «осталася» (лапки авт. редакційна правка) на окупованій території. За період окупації я вчився в 5-6-7-му класі ... Після вигнання фашистів у 1944 році я поступив у Калуську середню школу, де закінчив 10 класів у 1947 році. У цьому ж році я поступив у Станіславський Медичний Інститут...», — оповідає Мирослав Миколайович. Можна тільки пошанувати таку непохитну жагу до здобуття знань і залізну волю до дії та отримання результату. Але звідкіля така твердість до поступу в таких фатально жаклих обставинах? Відповідь на ці запитання ми знайдемо, розглядаючи традиції родини Бережницьких та його оточення сформованого унікальним історико-етнографічним середовищем благодатного Прикарпатського краю.

Маленький Мирослав побачив світ 2 червня 1929 року четвертою дитиною в багатодітній робітничій сім'ї Бережницьких в містечку Калуш, що за 30 кілометрів від Івано-Франківська. У цьому містечку пройшло все його дитинство. Тож, без сумніву, атмосфера міжвоєнного Калуша періоду 30-х років ХХ сторіччя мала вагомий вплив на світоглядне становлення Мирослава Миколайовича. Отже, давайте зупинимось на типовому для європейського містечка середини першої половини ХХ століття шармі затишного середовища Калуша.

Калуш є знаним містечком Бойківщини [2, 17, 18]. Бойківський субетнос [19-26] є автохтонним для північних і південних схилів Карпат від річок Лімниця й Тересва на сході до річок Уж і Сян на заході. Походження бойків є однією з найбільших загадок історії українства. Тим часом про Бойківщину маємо першу писемну згадку ще в 948-952 роках нашої ери в компілятивному творі візантійського імператора Костянтина VII Багрянородного «De Administrando Imperio» (Про управління імпері-

Калушський повіть. Крестьянські типи (бойки) із Ясеня.

<https://www.uaua.world/10776/>

єю; розділ XXXII) [27]. Калуш картографи фіксують вже на мапах Галицько-Волинського князівства XII-XIII століть і в подальшому за доби Литовсько-Руської держави [18]. Тож Калуш — місто давнє, із глибокою традицією самоврядування та юрисдикцією «вільного міста» із Магдебурзьким правом (із 1549 року). На його гербі на червоному тлі три топки солі, що свідчить про солеваріння як основний промисел.

Герб Калуша [<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=54791130>]

Прапор Калуша [https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/99/Flag_of_Kalush.svg/120px-Flag_of_Kalush.svg.png]

Наші бойківські терени пройшли в III-V століттях непростий шлях. Тоді складний карпатський симбіоз даків, слов'ян, германців і сарматів закінчився на користь давньоруського слов'янського етносу. Його основу склав об'єднаний етнос карпатських (білих) хорватів [13, 28]. У V-VI століттях цей інтегрований слов'янський етнос остаточно заповнив землі басейну Дністра й Сяну (і змішався із сербським населенням), а далі — Східної Словаччини й уздовж Татрів і Судетів дійшов аж до витоків рік Одри та Ельби, басейну рік Заале й Білої Ельстер [13, 28-32]. Також відомо, що в 623 році хорватський князь Самослав об'єднав навколо себе усі найближчі слов'янські племена. Бойківський субетнос опинився чи не в центрі цього державного утворення. У 627 році князя Самослава обирають королем племенних княжих слов'янських

Терени держави карпатських хорватів

Резиденція князя Самослава — Стільсько

Князь Самослав

об'єднань, і він 35 років править першою давньоруською державою Велика Хорватія, що простяглась від Кедану та Краківця в Чехії аж до самого Дністра включно зі Стільськом [16, 33]. За часів Великої Хорватії основна резиденція князя Самослава знаходилась у Галичині, недалеко від сучасного Львова, у Стільсько [34-39]. Зазначимо, що це була перша слов'янська держава, а власне давньоруська, зокрема білохорватська. Із неї слов'янська хвиля заповонила не тільки європейські простори, а й Балкани та Наддніпрянщину [40-42]. І там, вже маючи чималий досвід власного державотворення, вони стали співпричетними до заснування князівства Приморська Хорватія, потім Королівства Далмації (сучасна Республіка Хорватія) та Русі (більш відомої за помилковим визначенням Київська Русь).

На межі X-XI сторіччя Карпатська Хорватія-Русь остаточно пішла в небуття [16]. В подальшо-

му карпатські хорвати, вже перебуваючи в різних політично-державних утвореннях у силу причин різного характеру, були позбавлені можливості становити їх організаційно-політичні серцеви-ни. Їх інтегрований етнос диференціює на «червоних» та «чорних» хорватів, а також русичів-українців. Серед русичів-українців зберігають (очевидно, відтворюючи певною мірою складові колись інтегрованого етносу карпатських хорватів) свої особливості субетноси бойків, лемків, гуцулів, русинів, волиняків та закарпатців [42, 43]. Вони стоїчно і з гідністю продовжують свою традицію на своїх історичних землях. Однак багато хто був вимушений і переселитися в північні польські й литовські землі [10]. Там вони жили в напівземлянках великими сім'ями, які називалися задругами. Приймавши християнство, вони продовжували дотримуватися і старих традицій: шанували день Купайла, Зелені свята тощо. Між собою шанобливо спілкувалися через звертання

Герб Сас I

Герб Сас II (Сас-Комарницькі)

Герб Сас III

«друже» або «сябро». Їхня добре розвинута мова стала мовою не тільки літературною, а й діловою та офіційною в Русі та Литві. Їх внесок у багатьох державно-політичних формуваннях є важливим.

Щодо знаті карпатських хорватів відмітимо таке. Відомо, що останній суверен карпатських хорватів князь Собеслав після зухвалого нападу чеського князя Болеслава II 27 вересня 995 року на столий град Любеч та підступного знищення усієї князівської родини був вимушений із тими, хто вцілів, негайно виїхати до Польщі. Польський князь Болеслав Хоробрий був його близьким родичем (мати останнього була рідною сестрою його батька князя Славника) [16]. За відсутності власного державного суверенітету переважна більшість знатних родів карпатських хорватів, поєднаних династичними шлюбами із знаттю сусідніх етносів, асимілюються. Правда, остаточно праукраїнські князівські роди згасли (здебільшого полонізувалися чи зросійщились) аж у XVI-XIX століттях. За цього більшість шляхти продовжувала служити своїй традиції якщо не мечем, то пером [44]. Яскравим прикладом тут є шляхетські родини давньоруського походження, які послуговувалися гербом Драг-Сас [44, 45].

Історія Драг-Сасів як найчисельнішої геральдичної родини України-Русі [46] та одного з наймогутніших родів середньовічної Угорщини веде свою звитягу з часу, коли після трагічного знищення Карпатської Горватії в X-XI століттях землі західних слов'ян у результаті здійсненого германцями першого «drang nach osten» (натиску на схід) потрапили під владу німецьких феодалів. Місцеве слов'янське населення, рятуючись від онімечення, почало шукати кращої долі на сході. Частина таких переселенців досягла Угорщини і за дозволом короля оселилася на Мараморощині (нинішнє Закарпаття). А до Галичини, за свідченнями історичних джерел, цей прадавній рід шляхти

запросив король (князь) Данило Галицький. На сьогодні нам відомо близько 600 родин герба Драг-Сас, які користувалися і мають більше ніж 120 його відмін [46]. Що тільки значать для продовження нашої традиції хоча б такі його представники, як академік Дмитро Яворницький [47], митрополит Андрей Шептицький [48], архієпископ В.Ф. Войно-Ясенецький [49], гетьман Петро Конашевич Сагайдачний [44] і генерал-губернатор М.І. Драгомиров (Драгомирецький) [44, 50, 51] та багато-багато інших. Із різними варіаціями трьох базових варіантів герба шляхти Драг-Сас ми будемо постійно зустрічати, говорячи і про визначних особистостей, що творили неповторний історико-етнографічний візерунок Прикарпатського краю [52, 53]. І тут внесок представниць прекрасної половини цієї спільноти є неоціненним. Звитягою та відданістю своїй традиції Березинь Бойківщини галицьких шляхтанок герба Драго-Сас неможливо не захоплюватись. Згадаймо хоча б таких уродженець роду галицької шляхти гілки Кульчицьких у Ясениці-Сільній і Підбужі [54], як панночки Ганна і Марія. Ганна Кульчицька — мати одного із засновників нової віденської медичної школи професора-інтерніста Й. Дітля [55-57]. Марія Кульчицька дала життя Івану Франку [58, 59]. Незважаючи на своє походження, вони стоїчно продовжували свій родовід у важких побутових умовах простої бойківської сім'ї і подарували світу геніїв. Залюбленість у неповторну вроду бойківчанок та намагання здобути їх прихильність для багатьох визначних особистостей стало сенсом усього життя. Уродженці Бойківщини галицькій шляхтанці герба Драго-Сас Соломії Крушельницькій [60-62] як найвидатнішій співачці світу із захопленням аплодував весь світ.

Після доби Галицько-Волинського князівства (XII-XIII століть) на Галичині за обставин втрати своїх князів-суверенів настають часи своєрідного

політичного дуумвірату [2, 63, 64]. Якщо коротко, то в XIV сторіччі (за часів Литовсько-Руської держави [64]) князь Любарт-Дмитро в 1340 році він стає галицько-волинським князем. Проте вже в 1349 втрачає Галичину, однак залишається володарем Волині. Цьому передувало заключений у Вишеграді ще в 1339 році договір між польським королем Казимиром та угорським Карлом Робертом [65]. Згідно з Вишеградським договором, останні із суперників щодо загарбання галицьких теренів ставали надійними союзниками. Тут потрібно сказати, що вони були поєднані династичним зв'язком, і сестра Казимира Єлисавета та угорський король Карл мали сина королеви-ча Людвика. Також потрібно розуміти, що згідно з тогочасним правом вони вважали, що, маючи у своїй генеалогії династичні шлюби з князями Карпатської Хорватії, можуть претендувати на землі, якими ті володіли. І майже сторіччя на бойківських теренах був цікавий період формальної належності до Угорщини (навіть короткий період у статусі васального «Руського Королівства») за всіляко задовбрюваного факту суто польського урядування. Ситуація кардинально змінилась із введенням у дію в 30-х роках XV сторіччя положень Городненського трактату [66]. Згідно його положень Польща поширювала своє право на Галичину, що була вже прозвана «Червоною Руссю» [67]. Розпочалася жорстка польська колонізація Галичини. Бойківські терени були особливо привабливими для окупанта, тож на них повсюдно було запроваджено польське право та польські суди. Наприкінці XV сторіччя в краї було остаточно скасовано рештки староукраїнського вічевого порядку. Звичайно, це викликало невдоволення, і 1490-1492 рр. на Прикарпатті вибухнуло повстання під проводом Мухи, в якому брали участь і калушани. Опір нащадків першої давньоруської держави Карпатської Хорватії іноземній окупації не припинятиметься аж до відновлення незалеж-

Свято з'єднання ЗУНР і УНР у Калуші 8 січня 1919 року [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Свято_з'єднання_ЗУНР_і_УНР_у_Калуші_8_січня_1919_p.jpg]

ності України в 1991 році. Уродженці Бойківщини завжди пам'ятали свою українську ідентичність і прагнули Соборної України. У такому історичному річищі протягом сторіч і становився бойківський люд на теренах Калуського краю [68].

Назва міста Калуш правдоподібно походить від слова «калюша» — природне сольове джерело, з якого в давнину добували сіль [18]. Калуш — друге місто у світі, де було відкрито родовища калійної солі¹. Потрібно сказати, що солеваріння відноситься до основних галузей традиційного господарства бойків. Щодо Калуша, то офіційно перші згадки про це маємо в актах 1447 року, в яких це містечко згадується разом із солеварнею «жупою» [68, 69]. А 5 квітня 1464 року Король Казимир IV Ягелончик дарує калуському косяолу в ужиток одну вареницю солі (солеварню). Це й зрозуміло ... для закріплення своїх позицій польський уряд всіляко заохочував створення римо-католицьких парафій. Тож у Калуші це було позначено будівництвом римо-католицького костелу, при якому від 1478 року діяли лікарня та школа. Треба сказати, що Калуш був включений у міжнародну європейську торгівлю [70]. Відносно торгівлі важливою перевагою міста стало його вигідне географічне розташування. У радіусі 300 км від Калуша пролягають кордони з Польщею (150 км), Угорщиною (300 км), Словаччиною (300 км), Румунією (240 км), що дає легкий доступ до країн Центральної та Східної Європи.

Отже, Калуш — це мультикультурне місто, що постало серед безлічі бойківських поселень із тисячолітньою історією. Можливість спільного проживання кількох націй у стані толерантності на одній території є важливою цінністю і вважається знаковою перевагою нашої євроспільноти. Калуш мав цю перевагу починаючи з кінця XVII сто-

¹ У 1861 році науковий світ дізнався, що калійні солі є не тільки в Страсфурті в Німеччині, але й на Прикарпатті. Доповів про це професор Генріх Розе на зборах Геологічного товариства в Берліні. Експлуатувати калійні солі в Калуші розпочали з 1867 року.

Ратуша калійного заводу, початок XX століття [<https://kalushnews.city/read/history/3182/starij-kalush-evropejske-misto-pyat-faktiv-ale-odin-z-nih-brehnya>]

*Середмістя з ринковою площею в Калуші,
художник М. Гаталевич*

*Малюнок М. Гаталевича
«Калуський королівський замок»*

Ратуша і костел Калуша, початок ХХ століття

[\[https://kalushnews.city/read/history/3182/starij-kalush-evropejske-misto-pyat-faktiv-ale-odin-z-nih-brehnya\]](https://kalushnews.city/read/history/3182/starij-kalush-evropejske-misto-pyat-faktiv-ale-odin-z-nih-brehnya)

ліття. Тут проживали українці, євреї, поляки, німці, у радянські часи — росіяни. До Другої світової війни більшість населення міста склали євреї. Незважаючи на власне складне становище знедолених на своїх теренах, миролюбивий бойківський етнос завжди був взірцево толерантним та дбайливим господарем на Богом йому даній землі. Всілякі «варфоломіївські» чи «чорносотенні» потроші для ментальності історично складеної спільноти уродженців цього боголюбивого краю були неприродними і гріховно недопустимими. І щоб кінцево зрозуміти атмосферу та настрої, в яких зростав Мирослав Миколайович, наведемо один показовий приклад із життя відомого калушанина, українського дисидента, політ'язня,

**Олекса Гірник
у молоді роки**

Героя України Олєкси Микола́йовича Гірни́ка. Він 21 січня 1978 року, у переддень 60-ї річниці проголошення самостійності України Центральною Радою (22 січня 1918 р.), вчинив акт самоспалення біля могили Шевченка на знак протесту проти русифікації України. За висловлювання проти польської влади і заклики до незалежності України Олекса Миколайович 25 березня 1937 р. був засуджений

до п'яти років в'язниці. Покарання відбував у концтаборі в Березі Картузькій, у таборах Львова, Кракова, Тарнова. У 1939 році під час німецького вторгнення до Польщі втік із в'язниці. Та 17 вересня 1939 року в Станіславові на вокзалі Олекса побачив, як енкаведисти із собаками заганяють поляків до товарних вагонів на висилку. Плач жінок, крик дітей... Гноблений та репресований польською владою, бойко Олекса Гірник не роздумуючи кинувся на їх захист і, звісно, був заарештований, хоч і чинив одчайдушний опір. Вже 11 листопада 1939 року його засудили на вісім років концтаборів і п'ять років позбавлення прав. Покарання відбував у Норильську та Магадані.

Розглянувши суспільно-громадське середовище в якому зростав Мирослав Бережницький звернемо увагу і на традиції його родини. Багатодітному сімейству Бережницьких у міжвоєнному Калуші жилось дуже непросто. Голова родини Микола Олексійович працював на залізниці, а Беригиня роду Михайлина Іванівна вела домашнє господарство та з усіх сил намагалась обігріти теплотою своїх діток і вберегти їх у тих важких часах. Кожен із них привніс у новостворену сім'ю традицію свого роду, а велика відповідальність

Батько Мирослава Миколайовича — Бережницький Микола Олексійович

Мати Мирослава Миколайовича — Бережницька Михайлина Іванівна (з дому Дмитренко)

перед священним обов'язком батьківства поєднала їх міцно-міцно. Панночка Михайлина походила із родини калуських міщан. Вона незважаючи ні на що, була щасливою: у неї ж було шестеро соколів-синочків та чотири донечки-зіроньки. Її батько, Іван Дмитренко, був вихідцем із Полтавщини, але знайшов свою долю в Королівстві Галичина та Володимирія Австро-Угорської імперії. Родина Дмитренків дала своїй доньці прадавнє слов'янське ймення Михайлина, взірцево її виховала та належно підготувала до сімейного життя. А Микола Олексійович Бережницький був вихідцем із давнього бойківського роду та уродженцем селища Бережниця [71, 72], що біля Калуша. Від назви цього населеного пункту походить родове прізвище багатьох його уродженців, як, зрештою, і колишніх власників — шляхтичів Бережницьких. Весь рід галицької шляхти із гілки в Бережниці також належить до герба Драго-Сас.

Селище Бережниця засноване в 1378 році [72] і є давнішим поселенням на Прикарпатті. Імовірно, його назва походить від річки Бережниця, що протікає через село. Це бойківське село знане великою просвітницькою роботою, здійснюваною «Просвітою» (осередок діяв із 1906 року) та това-

Бережниця. Типовий краєвид бойківського селища [<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=42817651>]

Колії вокзалу Станіслава. Уродженці Галичини військовики 1-ї світової вертаються додому [<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2165189650225908&set=gm.334781610506989&type=3&theater&ifg=1>]

риством «Рідна школа» (засноване в 1931 році). Колись у селі стояв замок [73, 74], що був прихистком при численних набігах татар. Під час всеукраїнської національно-визвольної війни XVII сторіччя в 1648 році повстання проти польської окупації на Прикарпатті очолив галицький шляхтич Гнат Височан, а після його погибелі — син Семен. Рід шляхтичів Височанів герба Драго-Сас був власником слобідки сусіднього поселення Боднарів, і бережанці беруть у повстанні активну участь. Тож у тому ж 1648 році повстанці під керівництвом шляхтичів Бережницьких захопили і спалили замок, що належав посесору Феліксу Ясінському [74]. Перелік бережничан-повстанців та активних учасників національно-визвольних змагань першої половини ХХ сторіччя є вагомим. Серед них були і Бережницькі. Оборонялись бережничани самовіддано і до кінця. В останньому збройному опорі 18 листопада 1950 року біля села Бережниця в бою в Глибокому Поточі загинуло 8 повстанців із крайового проводу ОУН (серед них була і жінка). Пропозицію здатись усі з гідністю відкинули. Ще один промовистий факт про атмосферу родового села Миколи Олексійовича Бережницького: церква святого Миколая в Бережниці належала до парафії сусіднього села Старий Угринів, в якій тривалий час парохом був Андрій Бандера².

² Андрій Михайлович Бандера (11 грудня 1882 р., м. Стрий, Львівщина — 10 липня 1941 р., Київ) — священник УГКЦ, капелан, відомий культурно-громадський діяч, політик Західноукраїнської Народної Республіки, ветеран Українсько-польської війни. Батько Богдана, Василя, Володимира, Марти-Марії, Оксани, Олександра і Степана Бандерів. У ніч із 22 на 23 травня 1941 р. був заарештований як батько «руководителя краковського центру ОУН Степана Андреевича Бандери». 5 днів перебував у Станіславській тюрмі і місяць та 13 днів — у Київській. Після численних катувань 8 липня був засуджений до розстрілу і вже через три дні розстріляний. Реабілітований 8 листопада 1992 року.

Микола Олексійович Бережницький був ветераном Першої світової війни. На її фронтах він навоювався вдосталь. На щастя, провидіння вберегло йому життя. Коли ж Микола Олексійович повернувся додому, суворе серце військовика було назавше взяте в полон калуською панночкою Михайлиною. Дружнє подружжя Бережницьких дало життя та добре виховання 10 дітям. Здобуття освіти в галицькій родині Бережницьких було важливим пріоритетом. У ті фатально важкі часи вони зуміли дати всім своїм дітям належну освіту! Тож не тільки Мирослав, а й всі діти сімейства Бережницьких, розпочавши навчання в міжвоєнний період (ще за «панської Польщі»), продовжили освітній вишкіл і в період Другої світової війни. Згідно з офіційною хронологією, вона розпочалась 1 вересня 1939 року з окупації Польщі союзниками — Третім Рейхом та СРСР. Та українці західних теренів ще до офіційного початку цього наймасштабнішого в історії людства глобального збройного протистояння (на етапі його кривавого прологу) зазнають жорстоких втрат за намагання оборонити свої права на самовизначення. Розуміючи ситуацію, багатодітне подружжя Бережницьких попри все намагалось триматись осторонь цих подій. Виживши на фронтах першої війни, будучи розважливим завжди і у всьому, голова родини Микола Олексійович Бережницький мав неабиякий авторитет серед різнобарвної Калуської громади. Він все зробив для того, щоб вберегти своє сімейство. Як міг утримував їх від активної участі в підпіллі. Також ніхто із дітей із родини Бережницьких не був забраний на примусові роботи до Німеччини.

Реалії кінця 30-х та наступне десятиріччя 40-х ХХ сторіччя принесли на західноукраїнські терени смертельну небезпеку. У березні 1939 року за цілком недолугої політики світового співтовариства «умиротворення» нациська Німеччина окупує Чехословаччину. Тож Карпатська Україна, яка на той час мала в її складі статус автономної республіки, 15 березня 1939 року проголошує незалежність. За безпосереднього сприяння Третього Рейху та мовчазної згоди світової спільноти Карпатська Україна була окупована Королівством Угорщина, а незалежність закарпатців показово жорстоко потоплена в крові. Радянський Союз виступав тоді союзником нацистської Німеччини. Тож 23 серпня 1939 року між ними вже офіційно був заключений «дружний» договір із фарисейською назвою «Угода про ненапад між Німеччиною та Радянським Союзом». Закладений у назві зміст договору ніхто

і не збирався виконувати. Та й загалом цей договір більш відомий як сумновідомий Пакт Молотова — Ріббентропа. Реальна суть його була саме в таємному додатковому протоколі, що визначав сфери взаємних інтересів обох держав у Східній Європі й, зокрема, і щодо поділу Польщі між двома союзниками на початку Другої світової війни. Тож Прикарпаття було окуповане радянськими військами 17 вересня 1939 року. Союзники на відзначення своєї перемоги та знищення Польської держави 22 вересня 1939 року в Бресті та інших захоплених містах навіть провели спільні паради німецьких і радянських військ. Також на початку Другої світової війни сталінський режим згідно з таємним протоколом Пакту Молотова — Ріббентропа, окрім Польщі, також анексує території і сусідніх європейських держав Румунії, Фінляндії та країн Балтії. Однак після завершення союзниками окупації європейських держав вони вже зупинитись були не здатними. 22 червня 1941 р. обидва загарбники сходяться в смертельному герці. Розпочалась війна між гітлерівською Німеччиною та Радянським Союзом. Усі ці події на багатостраждальне Прикарпаття приносять чергову біду — вона перемінно опиняється то під радянською, то під німецькою окупацією. Родина Бережницьких протягом усієї війни постійно перебувала в Калуші. Мирослав Миколайович та його брати й сестри продовжували навчання в школі за радянської (1939-1941 рр.) та подальшої німецької окупації (1941-1944 рр.). А після остаточного вигнання фашистів у 1944 році із При-

Брестя 22 вересня 1939 р. На трибуні — німецький генерал Гайнц Гудеріан і радянський комбриг Семен Кривошеїн [https://uk.wikipedia.org/wiki/Спільний_парад_Вермахту_та_РСЧА_в_Бресті]

Фрагменти параду [<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=829803234066782&set=a.100798110300635&type=3&theater>]

карпаття успішно закінчують освітній вишкіл вже за радянських часів.

Зрозуміло, що в прикарпатців, зокрема й мешканців Калуша та Станіслава, ніяких обманів щодо «визволення» після перебування з кінця вересня 1939 р. по червень 1941 р. у складі Радянського Союзу вже не могло бути. Бездумна, жорстоко показова ліквідація Комуністичної Партії Західної України та цілеспрямовані репресії, а частіше тотальне знищення її членів [75, 76] засвідчили, що на Прикарпаття прийшов черговий окупант. Тож, коли 27 липня 1944 року Станіслав було зайнято радянськими військами в ході Львівсько-Сандомирської наступальної операції (13 липня — 29 серпня), ситуація фактично була протилежною тій, що була за першого приходу радянців. Тоді більшість населення Прикарпаття вітало і сприймало все, як звільнення від польської окупації. До того ж тоді під впливом настирної пропаганди навіть були ілюзії сприйняття тих подій як продовження³ історичної спадкоємності «Акту Злуки УНР і ЗУНР у соборну Україну» від 22 січня 1919 року. Та впродовж короткого часу (всього за 22 місяці) у новосформованих західних областях України (Станіславській, Львівській, Дрогобицькій, Тернопільській, Волинській та Рівненській) суспільне життя було жорстоко переформатоване за тодішніми радянськими стандартами. Найбільш концентровано це проявилось в політичній організації суспільства, серцевиною якої виступали партійні комітети, яким належала уся повнота влади. Вибори до Верховних Рад СРСР та УРСР, місцевих Рад депутатів трудящих не мали нічого спільного з вільним волевиявленням народу, а були інструментом поширення і зміцнення тотального контролю держави над громадянами. Таємні масові розстріли працівниками НКВС в урочищі Дем'янів Лаз в'язнів та підозрюваних, що перебували в Станіславській в'язниці, стали апогеєм тієї влади. Тож повне ігнорування владою спеціфіки традиційного способу життя місцевих жителів, переслідування інакомислячих, масові репресії, економічний та соціальний примус значною мірою звели нанівець позитивні здобутки та викликали різке невдоволення населення краю, яке згодом переросло в масовий збройний опір радянській владі. Зважаючи на ситуацію та намагаючись утримувати якомога більше місцевого населення від активної протидії, одразу ж після зайняття радянцями в 1944 році Станіслава вій-

ськово-цивільна адміністрація здійснює активні заходи щодо відновлення зруйнованого господарства міста, підприємств і залізниці. Та для втримання ситуації радянській владі необхідно було мати належний контроль насамперед над обдарованою молоддю бойківського краю. Тож під ретельний контроль беруться освітні заклади. За цього ті, які мали глибоку національно-освітню традицію, жорстко переформатовуються, а теологічні «просто» ліквіднуються, їх викладачі були піддані репресіям. У березні 1946 року було ліквідовано Українську Греко-Католицьку Церкву. Саме в цей період, незважаючи на наявність у Львові найдавнішого в Україні (що діяв із 1784 року [77, 78]) вищого медичного навчального закладу, такі одночасно засновуються й у трьох сусідніх областях (у Станіславській та Чернівецькій — медичні інститути, а в Закарпатській — медичний факультет університету).

Головний корпус медичного факультету Львівського університету імені Франца І (1894 рік) [https://uk.wikipedia.org/wiki/Львівський_національний_медичний_університет_імені_Данила_Галицького#/media/File:Медінститут.JPG]

У Станіславі державний медичний інститут був заснований у важкий повоєнний період згідно з рішенням Ради Народних Комісаріатів СРСР від 04.07.1945 р. та Постановою Ради Народних Комісарів УРСР від 17.07.1945 р. вже 6 жовтня 1945 року. Тож у 1947 році Мирослав Бережницький, закінчивши Калузьку середню школу, поступає в щойно заснований Станіславський державний медичний інститут. Наступні 6 років Мирослав Миколайович натхненно студіює лікувальну справу в Станіславі. Неповторна атмосфера такого непростого повоєнного періоду міста межеріч Бистриць, безперечно, мала вирішальний вплив на остаточне його світоглядне та фахове становлення. Тут він зустрів своє кохання всього свого життя станіславську панночку Ірину Михайлівну Белей. 2 серпня 1953 року вони одружуються, а 11 трав-

³ Народні збори Західної України, що відбулися 26-28 жовтня 1939 р. у Львові, проголосили встановлення радянської влади на всій території Західної України. 5 листопада 1939 року Верховна Рада УРСР ухвалила рішення «...прийняти Західну Україну до складу Української Радянської Соціалістичної Республіки і возз'єднати тим самим великий український народ в єдиній українській державі», а Верховна Рада СРСР 11 листопада 1939 року прийняла «Закон про включення Західної України до складу Союзу Радянських Соціалістичних Республік із з'єднанням її з Українською Радянською Соціалістичною Республікою».

ня 1954 року в них народилась донечка Наталя. Ірина Михайлівна не вагаючись розділяє із своїм судженням тяготи 4-річної праці в сільській амбулаторії в далекому, але такому мальовничому бойківському селі Беньківці на Рогатинщині. В «Автобіографії» від 20 травня 1956 року Мирослав Миколайович про цей період говорить коротко: «На шостому курсі в медінституті спеціалізувався на кафедрі патологічної анатомії. Із 1953 року весь час працюю головним лікарем Беньківської сільської дільниці Рогатинського району Станіславської області. У 1955 році обраний депутатом до Беньковецької сільради і членом Беньковецького сільвиконкому. Одружений. Дружина — фельдшер, працює разом зі мною». Ось так стримано і навіть якось ... сухо. А от із світлин тих років на нас привітно дивиться двійко щасливих людей.

І хоча їх дрес-код, беззаперечно, засвідчує далеко непрості умови буття в мальовничих Беньківцях, обличчя подружжя світяться радістю.

Усе подальше життя професора Мирослава Миколайовича Бережницького буде безпосередньо пов'язане із Станіславом та Alma mater. Через десятки років, вже маючи і власний певний досвід співпраці із визначними вченими-інтерністами та керівниками науково-дослідних структур, роздумуючи про елегантний та діловитий стиль діяльності та керівництва Вчителя, дійшов такого висновку. Визначальний вплив на саме таку реалізацію генетично закладеної провидінням та переданої батьками програми в становленні особистої творчої лабораторії вченого-клініциста Мирослава Миколайовича Бережницького мало власне середовище самотнього історико-етнографічного візерунка нашого бойківського краю. Чільними в цьому є його родове містечко Калуш і самотньо витончене середовище Станіслава із його неповторним затишком, звитягою та величчю, яка ґрунтується на своїй історичній давності та традиції. Станіславів — Станіслав — Івано-Франківськ із властиво вишуканою елегантністю сторіччями був, є і залишається зворушливо притягальним. Тож наважимося висловити думку, що зовсім не випадково іще до відкриття в Станіславі медичного інституту саме йому судилось у першій половині ХХ сторіччя відіграти неабияку роль у реалізації фундаментальнішої із засад української медицини — триєдності лікувального процесу [79, 80]. Із волі провидіння провідником цього став Блаженіший митрополит Андрей Шептицький (у світському середовищі граф Андрей Шептицький — один із найяскравіших представників шляхти герба Драго-Сас, яка залишилась вірною своїй праукраїнській традиції). На звитяжному середовищі Станіслава, як природному оточенні становлення галицького професора-інтерніста, вченого Мирослава Миколайовича Бережницького зупинимось у наступній публікації.

Список використаної літератури

1. Особова справа Бережницького Мирослава Миколайовича.
2. Історія міст і сіл Української РСР: В 26 т. Івано-Франківська область / Ред. кол. тому: Чернов О.О. (гол. редкол.), Бернацек Т.В., Васюта І.К., Владико Н.М., Гараць В.Й., Кайкан П.Ф., Калита В.Д., Кучеров М.К., Мельничук Я.С., Паркулаб В.М., Педашенко Г.М., Правдива Л.М., Синиця О.І., Столярчук В.Я., Сьома О.П., Федорів Є.В., Федорчук П.С., Хвостін М.П. (заст. гол. редкол.), Ясінський А.Л. (відп. секр. редкол.). АН УРСР. Інститут історії. — К.: Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1971. — 640 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://history.org.ua/LiberUA/IMSU_IvFrObl_1971/IMSU_IvFrObl_1971.pdf
3. Корчинський Орест. Ранньосередньовічне місто на Верхнім Дністрі [Текст] / Орест Корчинський. — Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. — 2008. — Вип. 12. — С. 267-282.
4. Корчинський Орест. Літописні Хорвати та проблема формування державності на Прикарпатті [Текст] / Орест Корчинський. — Пам'ять Століть. — 1997. — № 3. — С. 92-95.
5. Войтович Леонтій. «Білі» хорвати чи «карпатські» хорвати? Продовження дискусії [Текст] / Леонтій Войтович. — Дрогобицький краєзнавчий збірник. Збірник наукових праць. — 2004. — Вип. VIII. — С. 38-45.
6. Енциклопедія українознавства / Гол. ред. В. Кубійович. — Париж, Нью-Йорк: вид. «Молоде життя»-«НТШ», 2000. — Т. 10. — С. 3625-3626.
7. Білі хорвати [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Білі_хорвати

8. Біла Хорватія [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Біла_Хорватія
9. Комарницький Богдан А. Про слов'ян, білих хорватів та волохів [Електронний ресурс] / Богдан А. Комарницький. Режим доступу: <http://turka-ua.net/publ/6-1-0-641#ixzz5MTrQZтуО>
10. Панасюк О. Давня Волинь та Велика (Біла) Хорватія. Історичний конспект-дослідження (за О. Цинкаловським та С. Семенюком) [Текст] / Олексій Панасюк. — Луцьк: ПраТ «Волинська обласна друкарня», 2017. — 192 с.
11. Долід Любош. Білі Хорвати — передісторія Галицької держави ZAXID.NET, 1 червня 2011 [Електронний ресурс] / Любош Долід. Режим доступу: https://zaxid.net/bili_horvati_peredistoriya_galitskoyi_derzhavi_n1130504
12. Козак Микола. Держава давніх Галичан, або Таємничі предки [Електронний ресурс] / Микола Козак. Режим доступу: <http://photo-lviv.in.ua/derzhava-davnih-halychan-abo-tajemnychi-predky/>
13. Іскра Борис Явір. Закінчення тексту «Хорватське питання: до проблематики слов'янських племінних союзів на території Галичини» [Електронний ресурс] / Борис Явір Іскра. Режим доступу: <https://zbruc.eu/node/20666>
14. Іскра Борис Явір. Друга частина тексту «Хорватське питання: до проблематики слов'янських племінних союзів на території Галичини» [Електронний ресурс] / Борис Явір Іскра. Режим доступу: <https://zbruc.eu/node/20665>
15. Омельчук Б.А. Військово-політичні аспекти передісторії Галицького князівства [Текст] / Б.А. Омельчук // Вісник національного університету «Львівська політехніка»: № 784 Держава та армія / МОН України, Нац. ун-т «Львівська політехніка». — Л.: Львівська політехніка, 2014. — С. 35-39.
16. Нестор Станіслав. ВЕЛИЧІ ЗАГИБЕЛЬ ВЕЛИКОЇ ХОРВАТІЇ [Електронний ресурс] / Станіслав Нестор. Режим доступу: <http://vicheboruslava.org.ua/index.php/мунувшюна-україну/65-velych-i-zahybel-velykoji-khorvatiji>
17. Ониськів Марта. Старий Калуш — європейське місто. П'ять фактів, але один з них — брехня [Електронний ресурс] / Марта Ониськів. Режим доступу: <https://kalushnews.city/read/history/3182/starij-kalush-evropejske-misto-ryat-faktiv-ale-odin-z-nih-brehnya>
18. Калуш [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Калуш>
19. Болтарович З.Є. Бойківщина: історико-етнографічне дослідження [Текст] / [З.Є. Болтарович, А.Ф. Будзан, Р.П. Гарасимчук та ін.]. — К.: Наукова думка, 1983. — 303 с.
20. Кирчів Р.Ф. Етнографічне дослідження Бойківщини [Текст] / Р.Ф. Кирчів. — К.: Наукова думка, 1978. — 174 с.
21. Дем'ян Г.В. Таланти Бойківщини [Текст] / Г.В. Дем'ян. — Л.: Каменяр, 1991. — 325 с.
22. Кляшторна Н. Бойківське сузір'я. Словник персоналії Бойківщини: народилися бойками; мешкали на Бойківщині; прислужилися бойкам [Текст] / Н. Кляшторна. — Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2012. — 80 с.
23. Культурно-історичний портал «СПАДЩИНА ПРЕДКІВ». Субетнос Бойки — мовчазні мешканці Карпат [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://spadok.org.ua/bojyivschna/subetnos-bojky-movchazni-meshkantsi-karpat>
24. Кляшторна Н. Слово про бойка [Текст] / Н. Кляшторна. — Львів: Свічадо, 2012. — 32 с.
25. Кляшторна Н. Розсіяні в степах [Текст] / Н. Кляшторна. — Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2013. — 192 с.
26. Олійник Мирослава. Рецензії та огляди [Текст] / Мирослава Олійник // Наше слово. — 2013. — № 35 [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.nasze-slowo.pl/sertse-zalishene-vdoma/>
27. Баєрородний Константин. Об управленіи имперіей (De administrando imperio) [Текст] / Пер. под ред. Г.Г. Литаврина, А.П. Новосельцева. — М.: Наука, 1991. — 496 с.
28. Войтович Л. Прикарпаття в другій половині I тисячоліття н.е.: найдавніші князівства / [Текст] / Л. Войтович // Вісник Львівського університету. Серія історична. — Львів, 2010. — Вип. 45. — С. 13-54.
29. Седов В.В. Етногенез ранніх славян / [Текст] / В.В. Седов // Вестник Российской Академии наук. — 2003. — Том 73, № 7. — С. 594-605.
30. Русанова И.П. Истоки славянского язычества. Культурные сооружения Центральной и Восточной Европы в I тыс. до н.э. — I тыс. н.э. [Текст] / И.П. Русанова. — Черновцы: Прут, 2002.
31. Майоров А.В. Великая Хорватия: Этногенез и ранняя история славян Прикарпатского региона [Текст] / А.В. Майоров // Отв. ред. А.Ю. Дворниченко. — Санкт-Петербург: Изд-во СПбГУ, 2008. — 209 с.
32. Ідзьо В.С. Ранньослов'янське суспільство і ранньослов'янська державність. Зародження і становлення християнства на території України [Текст] / В.С. Ідзьо. — Львів: СПОЛОМ, 2004. — 288 с.
33. Пиндзин Ігор. Карпатське князівство [Електронний ресурс] / Ігор Пиндзин. Режим доступу: <http://h.ua/story/301747/>
34. Корчинський Орест. Про печери та печерні комплекси в місті Миколаєві на Львівщині та в його околицях [Текст] / Орест Корчинський. — Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. — 2011. — Вип. 15. — С. 232-256.
35. Дудко Наталя. Печерний «Стоунхендж» поблизу Львова [Електронний ресурс] / Наталя Дудко. Режим доступу: <http://ratusha.lviv.ua/index.php?dn=news&to=art&id=1143>
36. Стільське городище — нові дослідження, знахідки і втрати: зустріч із Орестом Корчинським ZAXID.NET, Кав'ярня-галерея «Штука», 20 травня 2014 [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zaxid.net/stilske_gorodishhe_novi_doslidzhennya_znahidki_i_vtrati_zustrich_iz_orestom_korchinskim_n1308997
37. Городище в селі Стільське на Львівщині (Короткий підсумок досліджень) [Текст] / Записки НТШ. — 2007. — Т. CCLIII. — С. 490-510.
38. Grodzisko stilskie // Rocznik Przemyski. Archeologia. — 2002. — Т. XXXVIII. — З. 2. — S.69-89.
39. Stulsko // Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. — Warszawa: Filip Sulimierski i Władysław Walewski, 1890. — Т. XI: Sochaczew — Szlubowska Wola. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://dir.icm.edu.pl/pl/Sownik_geograficzny/Tom_XI/508
40. Семенюк Святослав. Історія українського народу [Текст] / Святослав Семенюк. — Львів: Априорі, 2010. — 606 с.
41. Нестор Станіслав. Засновник Великої Хорватії [Електронний ресурс] / Станіслав Нестор. Режим доступу: <http://rid.org.ua/zasnovnik-velikoyi-horvatiji/>
42. Нестор Станіслав. Правда про засновника Великої Хорватії [Електронний ресурс] / Станіслав Нестор. — Режим доступу: http://initiativenational.blogspot.com/2012/01/blog-post_30.html
43. 5 самобутніх українських народів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.uaia.world/4525/?fbclid=IwAR30bZ6b-MANgSazC9NK2Prcd3i19qly1hTaYozsHWObi0sNDntviSwAj4E>
44. Жеребецький де Сас Роман І. Історія гербу Сас [Електронний ресурс] / Роман І. Жеребецький де Сас. — Режим доступу: <http://turka-ua.net/publ/6-1-0-276#W2hii9Izayl>
45. Височанський-Янкович Михайло. Драго-Сас [Електронний ресурс] / Михайло Височанський-Янкович. — Режим доступу: <http://vysochanskiy-sas.com/>
46. Комарницький Славко, Кобилянський Андрій. Пишайтесь, шляхтичі! Українські [Текст] / Славко Комарницький, Андрій Кобилянський // Україна молода. — Випуск № 5 за 14.01.2004. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://umoloda.kiev.ua/number/97/163/2879/>
47. Абросимова С.В. Дмитро Яворницький та його родовід [Текст] / С.В. Абросимова, А.Ф. Парамонов. — Харків: Харківський приватний музей міської садиби, 2009. — 112 с.
48. Смуток Ігор. Родовід Шептицьких за матеріалами Перемишльських гродських і земських актів XVI — першої половини XVIII століття [Електронний ресурс] / Ігор Смуток. — Режим доступу: <http://vysochanskiy-sas.com/rid-sheptitskikh>
49. Магер Н.П. Історія рода Ясенецьких-Войно, предков святителя Луки [Електронний ресурс] / Н.П. Магер. — Режим доступу: <https://www.svrt.ru/lib/savel-2014/mager.pdf>
50. Несвідоміна Н.В. З історії родословної генерала М.І. Драгомирова [Текст] / Н.В. Несвідоміна, І.М. Капустіна // «Військова та культурно-освітня спадщина генерала М.І. Драгомирова». Збірник наукових публікацій, випуск II. — Конотоп, 2010. — С. 60-65.
51. Драгомирецький Ф.П. Тайна раздвоенной фамилии. В поисках истины [Текст] / Ф.П. Драгомирецький Ф.П. — М., 1997. — 16 с.

52. Височанський-Янкович Михайло. Галицька шляхта [Електронний ресурс] / Михайло Височанський-Янкович. — Режим доступу: <http://vysochanskiy-sas.com/turkivshchina/282-galitska-shlyakhta>
53. Сайт «Тиждень ua». Дописи: Сергій Шаменков. Шляхтич із Червоної Русі; Віталій Михайловський. Панська ідентичність; Віталій Михайловський. На східному краю Європи; Юрій Терещенко. Чи розчинилася волинська шляхта? [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://tyzhden.ua/Publication/3665>
54. Чернецький Євген. Кульчицькі [Електронний ресурс] / Євген Чернецький. — Режим доступу: <http://incognita.day.kiev.ua/kulchiczki.html>
55. На Дрогобиччині встановлять меморіальну дошку видатному краянину Юзефу Дітлю [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://uaapnews.lviv.ua/other/2013/06/06/6436.html>
56. Janusz Ostrowski, Bolesław Rutkowski. Józef Dietl (1804-1878), outstanding internist and reformer of the medical sciences, and his contribution to nephrology // J. NEPHROL. (Società Italiana di Nefrologia). — 2013. — Vol. 26 (Suppl. 22). — S50-54.
57. Юзеф Дітль [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Юзеф_Дітль
58. Грицик Ярослав. 15 цікавих фактів про Івана Франка [Електронний ресурс] / Ярослав Грицик. — Режим доступу: <http://maydan.drohobych.net/?p=46066&fbclid=IwAR0ji4ctuUM4m47McyT327x3oIPIZN6-C8ZwbTGOZZYNFsxpT2DtXlu9p0>
59. Біографія Івана Франка [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://franko.at.ua/index/biografija_i_franka/0-4
60. Тисячолітня таємниця походження Соломії Крушельницької [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://retrorivne.com.ua/tisjacholitnja-taemnicja-pohodzhennja-solomii-krushelnickoi/?fbclid=IwAR0rdXK6wSVJeurP27Lps1OAMUHgY3o6LympY9_KP-8LZ7ZFEhK1_027g
61. Крушельницька Соломія Амвросіївна [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Крушельницька_Соломія_Амвросіївна
62. Кобилянський А., Комарницький С. Саси в українській культурі: З історії української шляхти [Текст] / А. Кобилянський, С. Комарницький // Універсум. — 2006. — № 5/8. — С. 64-66.
63. Голубець Микола. Велика історія України. Галицько-Волинська держава [Електронний ресурс] / Микола Голубець. — Режим доступу: <https://history.vn.ua/book/great/t13.html>
64. ЛИТОВСЬКО-УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://exlibris.org.ua/greathistory/r17.html>
65. Голубець Микола. Велика історія України. Галицько-Волинська держава Вишеградський договір [Електронний ресурс] / Микола Голубець. — Режим доступу: <https://history.vn.ua/book/great/260.html>
66. Голубець Микола. Велика історія України. Городненський трактат [Електронний ресурс] / Микола Голубець. — Режим доступу: <https://history.wikireading.ru/280403>
67. Голубець Микола. Велика історія України. Литовсько-Українська держава. Городненський трактат [Електронний ресурс] / Микола Голубець. — Режим доступу: <https://history.vn.ua/book/great/341.html>
68. Грабовецький В. Історія Калуща [Електронний ресурс] / В. Грабовецький. — Режим доступу: https://kalusz.io.ua/s112201/istoriya_kalusha_v._graboveckiy
69. Вербиленко Г. Калущ // Енциклопедія історії України: у 10 т. / Редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін.; Інститут історії України НАН України. — К.: Наукова думка, 2007. — Т. 4: Ка — Ком. — С. 41.
70. Kałusz // Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. — Warszawa: Filip Sulimierski i Władysław Walewski, 1882. — Т. III: Нааг — Керу. (пол.) — S. 720-728.
71. Бережниця (Калуський район) [Електронний ресурс] / Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Бережниця_\(Калуський_район\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Бережниця_(Калуський_район))
72. Калуський повіт [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://kalusz.io.ua/s115717/kaluskiy_povit
73. Жерела до історії України-Руси, т. IV, стор. 304-308. — Львів: НТШ, 1898. — 412 с.
74. У Бережниці визначили межі замка, побудованого в 1630-х роках. ФОТО. — «Вікна», 2019.02.21 [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://vikna.if.ua/news/category/kl/2019/02/21/95583/view>
75. Грабовський Сергій. Трагедія КПЗУ. Глухий кут «червоного москвофільства» День 3 листопада, 2017 [Електронний ресурс] / Сергій Грабовський. — Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/article/istoriya-i-ya/tragediya-kpzu>
76. Панчук М.І. Білі плями героїчного літопису: Із історії Комуністичної партії Західної України [Текст] / М.І. Панчук. — К.: Політвидав України, 1989. — 131 с.
77. Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Львівський_національний_медичний_університет_імені_Данила_Галицького
78. Історія створення Львівського університету сягає витоків XVII ст. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/history/>
79. Дзєман М.І. Традиція триєдності лікувального процесу в українській медицині (частина 1) [Текст] / М.І. Дзєман // Практикуючий лікар. — 2015. — № 4. — С. 63-73. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PraktLik_2015_4_14
80. Вінкентійки — Сестри милосердя св. Вінкентія де Поль; [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://risu.org.ua/ua/index/resourses/directory/~%D0%92/48342/>

Надійшла до редакції 24.05.2019 р.

IN HONOR OF THE 90TH ANNIVERSARY OF BIRTH OF GALICIAN PROFESSOR AND INTERN MYROSLAV MYKOLAIOVYCH BEREZHNYTSKYI. PART 2: ESTABLISHMENT OF PRIVATE AND CREATIVE LABORATORY OF CLINICIAN-SCIENTIST IN AN ABUNDANT ETHNICAL AND HISTORICAL PATTERN OF PRYKARPATTIA (CHILDHOOD AND ADOLESCENCE)

M.I. Dzeman

Abstract

The publication provides data regarding the childhood and adolescence of one of Prykarpatskyia school of internal medicine founders, famous Galician professor and intern Myroslav Mykolaiovych Berezhnyskyi and makes a short historical and ethnographic discourse of Boikivshchyna.

Keywords: professor and intern Myroslav Mykolaiovych Berezhnyskyi, Kalush, Boykos, Carpathian Croatia, Stanislav.

<http://www.medkniga.kiev.ua>

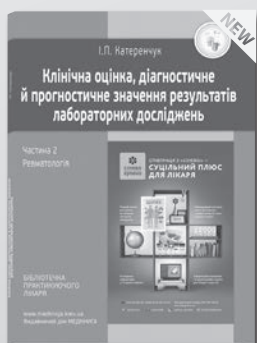
GO

Катеренчук І.П.

Клінічна оцінка, діагностичне й прогностичне значення результатів лабораторних досліджень.**Частина 2. Ревматологія.**

У практичному посібнику наведено сучасні дані з використання лабораторних методів дослідження в ревматологічній практиці. Проведено клінічну оцінку лабораторних методів дослідження з точки зору їх діагностичного та прогностичного значення.

Доцільність використання нових лабораторних показників аргументується результатами багатоцентрових рандомізованих клінічних досліджень. Детально аргументується клінічне значення сучасних імунологічних методів у ревматології.

Швед М.І., Левицька Л.В.

Сучасні технології відновного лікування хворих із гострим коронарним синдромом

У монографії узагальнено дані літератури та результати власних клінічних спостережень щодо загальних принципів та методів реабілітації хворих, які перенесли гострий коронарний синдром, неускладнений або ускладнений інфаркт міокарда.

Особлива увага приділяється методикам індивідуальної кардіореабілітації залежно від функціонального класу, супутньої патології та власного фізичного ресурсу пацієнта. Важливою практично-орієнтованою складовою книги є додатки, в яких подається основний реабілітаційний ресурс.

Діагностика та лікування хворих із вузловою формою зоба. Власенко М.В., Паламарчук А.В., Прудіус П.Г.	NEW
Основи діагностики, лікування та профілактики неалкогольної жирової хвороби печінки.	NEW
Журавльова Л.В., Огнева О.В., Журавльова А.К.	
Хронічна постінфарктна аневризма серця. Солейко О.В., Солейко Л.П.	NEW
Молекулярні механізми патогенеза сахарного діабета и его осложнений.	NEW
Тронько Н.Д., Пушкарев В.М., Соколова Л.К., Пушкарев В.В., Ковзун Е.И.	
Гострі та невідкладні стани в неврології: навчальний посібник. Погорелов О.В.	
Діагностика та лікування ревматичних захворювань: навчальний посібник. Свінціцький А.С.	
Гиперчувствительность к лекарственным препаратам. Руководство для врачей. Кайдашев И.П.	
Клінічне тлумачення і діагностичне значення лабораторних показників у клініці внутрішньої медицини. Катеренчук І.П.	
Інфаркт міокарда — не вирок! Катеренчук І.П.	
Сучасні технології та методи кардіореабілітації. Швед М.І., Левицька Л.В.	
Діагностичні алгоритми в неврології. Яворська Н.П., Гриб В.А., Смілевська В.В., Генік С.І.	
Антимікробна терапія в оториноларингології. Науменко О.М., Задорожня А.Г., Юрочко Ф.Б.	
Актуальна гінекологія: від лікаря до пацієнта. Ткачук Т.Є.	

Безкоштовна передплата на електронну версію журналу**ШАНОВНІ КОЛЕГИ!**

Для того, щоб оформити БЕЗКОШТОВНУ передплату на електронну версію будь-якого журналу

Видавничого дому «МЕДКНИГА», необхідно:

1. Надіслати свій e-mail на нашу електронну адресу med_peredplata@ukr.net
2. Вказати назву журналу, який би Ви хотіли отримувати:
 - «Практикуючий лікар»
 - «Акушерство. Гінекологія. Генетика»
 - «Ендокринологія»
 - «Журнал Неврології» ім. Б.М. Маньковського
3. Вказати Ваше прізвище, ім'я та спеціальність.
4. Вказати Ваш контактний номер телефону.

**ПРАКТИКУЮЧИЙ
ЛІКАР**

Журнал
НЕВРОЛОГІЇ
ім. Б.М. Маньковського

Акушерство
Гінекологія
Генетика

Ендокринологія
ENDOKRYNOLOGIA